

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΛΛΙΚΗΣ: ΑΛΕΞΗ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:
Τ' ΑΓΡΙΜΙΑ.

Μιά ομάδα κυνηγών, μια ομάδα ανθρώπων της λιθίνης εποχής, αγωνίζεται σε μία σπηλιά με κραυγές κι' άλλα προϊστορικά, κατά τη γνώμη του συγγραφέα, μέσα, για την ύπαρξή της.

Σε μια σημείωση του θιάσου στο πρόγραμμα, πούναι και σαν μια εξήγηση του συγγραφέα για το παρουσίασμα του έργου, διαβάζουμε τα εξής:

«Το έργο που παρουσιάζουμε είναι πολύ περισσότερο μια εικόνα της παντοτινής ανθρωπότητας, παρά μια αναπαράσταση της ζωής της προϊστορικής εποχής όπως θα νόμιζε κανείς ξεγελασμένος από τα σπήλαια, τα πρωτόγονα όπλα, τις προβιές κι' όλο αυτό το μυθολογικό στήσιμο που διάλεξε ο συγγραφέας για να καλύψει τον ένα κι' αιώσιο αγώνα του ανθρώπου, να σταθεί πάνω στη γη και να ζήσει με τους συνανθρώπους του.

Θα μπορούσε να παίζεται έτσι σ' ένα οποιοδήποτε σύγχρονο περιβάλλον, όπου υπάρχουν ανταγωνισμοί άνθρωποι που συνδουλίζονται από τα ένστικτα αυτόσυντήρησης και διαιώσεως».

Ιστορικά και λογικά ή δραματική έχει δυο πηγές της ίδιας περιόπου σημασίας: τις φυσικές ή ένστικτες ροπές του ανθρώπου και τις κοινωνικές ή ήθικες τάσεις του. Οί πρώτες κάνουν τα άτομα ή τις ομάδες να έρχονται σε σύγκρουση εξ αιτίας των παθών τους και του αγώνα για την ύπαρξή τους. Οί δεύτερες βάζουν αντιμετώπα τ' άτομα μεταξύ τους ή το άτομο ενάντια σε μια ομάδα εξ αιτίας της υπακοής ή της παραβίασης κάποιου κοινωνικού ή ήθικου δεσμού.

Είναι πολύ σπάνιο να συναντήσει κανείς

τὴν πρώτη ἢ τὴν δεύτερη περίπτωση στὴν ἀ-
πόλυτα καθαρὴν ἐκδήλωσὴ της. Γιατὶ ἡ κα-
τάσταση τῶν ἠθῶν ποὺ εἶναι κι' ἡ ζωντανὴ
ἐκφραση τοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ὄπλισμοῦ
μιας ομάδος ἀνθρώπων, ἐπηρεάζει ἀναγκα-
στικά, κι' ἀκόμη καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα
τῶν ἐνστικτωδῶν τάσεων τοῦ ἀνθρώπου. Εἶ-
ναι ὀλοφάνερο π. χ. ὅτι σὲ μιὰ κοινωνία ποὺ
ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν τῶν πολιτικῶν καταδίκων
εἶναι μέσα στοὺς κοινωνικοὺς θεσμοὺς τὸ δρα-
μα μιᾶς Ἀντιγόνης εἶναι σπανιώτερο καὶ κοι-
νωνικῶς διόλου σοβαρό, γιατί καθὼς τίποτα
δὲν ἀπαγορεύει αὐτὴ τὴν ταφὴν κι' ἐπομένως
δὲν καταστρατηγεῖται κανένας ἠθικὸς νόμος,
ἡ σύγκρουση καταντάει ἐντελῶς ἀτομικὴ καὶ
δὲν ἐνδιαφέρει τὴν πόλιν σὰν κοινωνικὸ σῶμα.
Ἡ δραματικὴ ἀξία τῆς ταφῆς ἐνάντια στο
νόμο ξεπέφτει καὶ ἡ πράξις της γίνεται ἕνα
καθημερινὸ ἀσήμαντο γεγονός κι' ἔτσι τὸ δρα-
μα ποὺ βασίζοταν πάνω σ' αὐτὴν γίνεται με-
λόδραμα.

Μὲ τὸν ἴδιο συλλογισμό καὶ κάθε δραμα-
τικὸ ἔργο ποὺ στηρίζεται μόνον πάνω στὴ
σύγκρουση τῶν ἀνθρώπινων ἐνστίκτων, μιὰ
φλυαρία ποὺ βαραίνει τὸ ἀκροατήριον γιὰ μιὰ
ἢ δυὸ ὥρες. Γιατὶ τὸ θέατρο σὰν κοινωνικὴ
ἢ ἠθικὴ ἐκδήλωσις δὲν ὑπάρχει.

Κι' αὐτὸ θὰ συνέβαινε καὶ μὲ τὸ ἔργο τοῦ
κ. Ἀλ. Δαμιανοῦ ἂν ὁ συγγραφέας δὲν στόλι-
ζε μερικὰ ἀπὸ τ' ἀγρίμια του μὲ τὴ συνείδησι
συγχρόνων ἀνθρώπων μεταγραμμένη σὲ πρω-
τόγονο κλειδί, ἔτσι, ποὺ αὐτὲς οἱ δυὸ ὥρες
νὰ μὴν βαραίνουν μονάχα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνο-
χλοῦν.